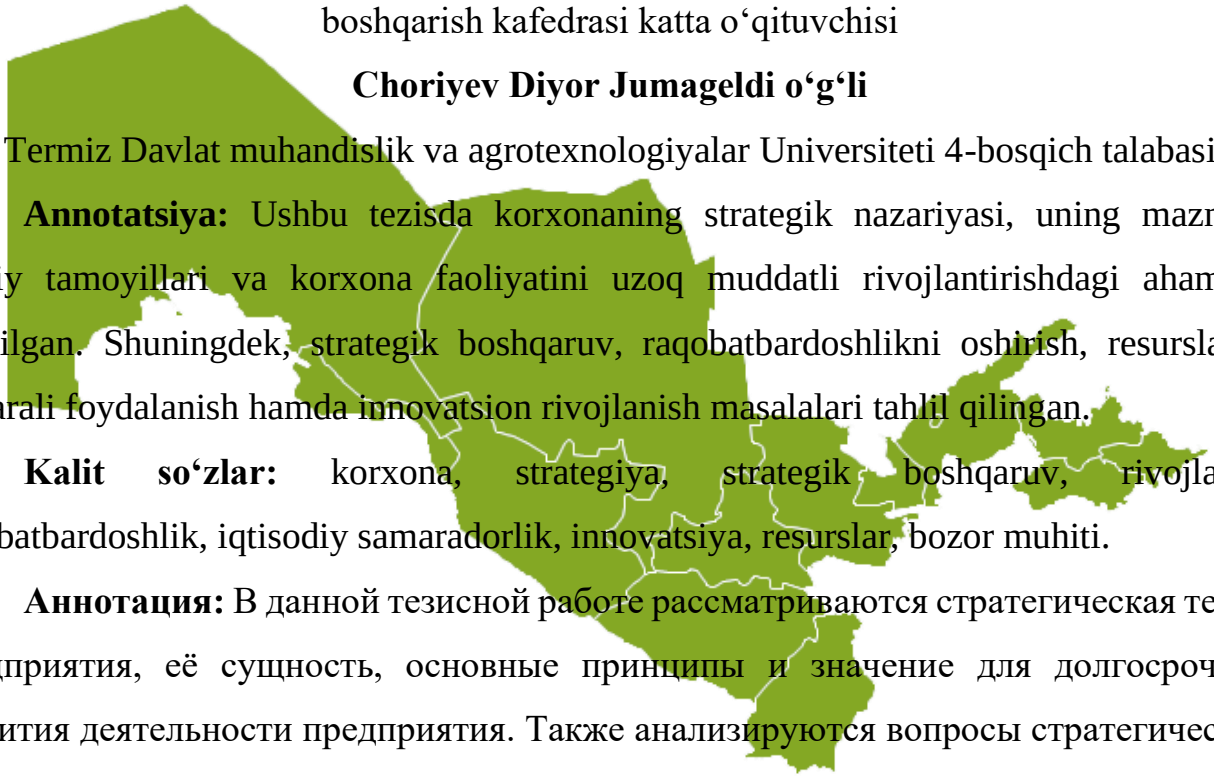

“ILMIY TAFAKKUR VA ZAMONAVIY TADQIQOTLAR: MUAMMOLAR, YECHIMLAR VA ISTIQBOLLAR” MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY KONFERENSIYASI
Qabul qilindi: 19-noyabr 2026-yil • Ma’qullandi: 21-noyabr 2026-yil • Nashr qilindi: 23-noyabr 2026-yil

KORXONANING STRATEGIK NAZARIYASI

Otamurodova Dildora Abdukarimovna
Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiyalar universiteti, Iqtisodiyot va biznesni boshqarish kafedrasi katta o‘qituvchisi
Choriyev Diyor Jumageldi o‘g‘li
Termiz Davlat muhandislik va agrotexnologiyalar Universiteti 4-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu tezisda korxonaning strategik nazariyasi, uning mazmuni, asosiy tamoyillari va korxona faoliyatini uzoq muddatli rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, strategik boshqaruv, raqobatbardoshlikni oshirish, resurslardan samarali foydalanish hamda innovatsion rivojlanish masalalari tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: korxona, strategiya, strategik boshqaruv, rivojlanish, raqobatbardoshlik, iqtisodiy samaradorlik, innovatsiya, resurslar, bozor muhiti.

Аннотация: В данной тезисной работе рассматриваются стратегическая теория предприятия, её сущность, основные принципы и значение для долгосрочного развития деятельности предприятия. Также анализируются вопросы стратегического управления, повышения конкурентоспособности, эффективного использования ресурсов и инновационного развития.

Ключевые слова: предприятие, стратегия, стратегическое управление, развитие, конкурентоспособность, экономическая эффективность, инновации, ресурсы, рыночная среда.

Annotation: This thesis examines the strategic theory of the enterprise, its essence, basic principles, and importance for the long-term development of business activities. It also analyzes strategic management, improving competitiveness, efficient use of resources, and innovative development.

Keywords: enterprise, strategy, strategic management, development,

competitiveness, economic efficiency, innovation, resources, market environment.

Korxonaning strategik nazariyasi — bu korxonaning uzoq muddatli rivojlanish yo‘nalishlari, maqsadlari, vazifalari va ularga erishish usullarini o‘rganuvchi iqtisodiy boshqaruv yondashuvidir. Ushbu nazariya korxonaning ichki imkoniyatlari va tashqi muhit omillarini hisobga olgan holda faoliyatni tashkil etishni nazarda tutadi. Strategik boshqaruv jarayonida birinchi navbatda korxonaning missiyasi va asosiy maqsadlari belgilanadi. Missiya korxonaning nima maqsadda faoliyat yuritishini ifodalasa, strategik maqsadlar uning kelajakdagi rivojlanish natijalarini belgilaydi. Masalan, ishlab chiqarish hajmini oshirish, yangi bozorlarga chiqish, mahsulot sifatini yaxshilash va foyda miqdorini ko‘paytirish korxonaning strategik maqsadlari bo‘lishi mumkin.

Korxona strategiyasini ishlab chiqishda ichki va tashqi muhitni tahlil qilish alohida ahamiyatga ega. Ichki muhit tahlilida korxonaning moliyaviy imkoniyatlari, mehnat resurslari, ishlab chiqarish quvvati, texnologik darajasi va boshqaruv tizimi o‘rganiladi. Tashqi muhit tahlilida esa raqobatchilar, iste’molchilar talabi, davlat siyosati, iqtisodiy vaziyat va bozor tendensiyalari hisobga olinadi.

Strategik nazariyaning muhim yo‘nalishlaridan biri raqobat strategiyasidir. Korxona bozorda muvaffaqiyatga erishishi uchun mahsulot tannarxini kamaytirish, mahsulot sifatini oshirish yoki o‘ziga xos mahsulot va xizmatlarni taklif etish orqali raqobat ustunligiga ega bo‘lishi mumkin. Bu borada Maykl Porter tomonidan ishlab chiqilgan raqobat strategiyalari nazariyasi muhim ilmiy ahamiyatga ega.

Shuningdek, korxona strategiyasida innovatsion rivojlanish muhim o‘rin tutadi. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish, raqamli boshqaruv tizimlaridan foydalanish korxonaning iqtisodiy samaradorligini oshiradi. Innovatsiyalar korxonaga ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish, mehnat unumdorligini oshirish va yangi bozor imkoniyatlaridan foydalanish imkonini beradi.

Strategik boshqaruv bir martalik jarayon emas, balki doimiy ravishda takomillashtirib boriladigan faoliyat hisoblanadi. Bunda belgilangan strategik maqsadlarning bajarilishi nazorat qilinadi, natijalar baholanadi va zarur hollarda strategiyaga o‘zgartirishlar kiritiladi. Shu sababli strategik rejalashtirish korxonaning barqaror rivojlanishini ta’minlovchi muhim

vosita hisoblanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, korxonaning strategik nazariyasi zamonaviy iqtisodiy sharoitda korxona faoliyatini samarali boshqarishning muhim ilmiy va amaliy asoslaridan biridir. To‘g‘ri ishlab chiqilgan strategiya korxonaning uzoq muddatli maqsadlariga erishishiga, raqobatbardoshligini oshirishiga va bozordagi mavqeini mustahkamlashiga xizmat qiladi. Ayniqsa, innovatsion texnologiyalarni joriy etish, resurslardan oqilona foydalanish va bozor talablarini muntazam tahlil qilish strategik rivojlanishning asosiy omillari hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ansoff I. H. Corporate Strategy. McGraw-Hill, 1965.

2. Porter M. E. Competitive Strategy. Free Press, 1980.

3. Porter M. E. Competitive Advantage. Free Press, 1985.

4. David F. R., David F. R. Strategic Management: A Competitive Advantage Approach. Pearson, 2017.

5. O‘zbekiston Respublikasining “Raqobat to‘g‘risida”gi Qonuni. O‘RQ-850, 2023.